

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาด้านการเกษตรและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชาวนาตำบลศรีวิชัย อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2552 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ นำเสนอเป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการทำนา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและการเจ็บป่วยร่างกาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยเป็นชาวนาในตำบลศรีวิชัย จำนวน 363 คน เป็นเพศหญิง 225 คน (ร้อยละ 62.0) อยู่ในช่วงอายุ 36 - 40 ปี ร้อยละ 17.6 (เฉลี่ย 38.99 ปี S.D. = 11.2) และอยู่ในช่วงอายุ 31 - 35 ปี (ร้อยละ 14.9) มีส่วนสูงอยู่ในช่วง 156 - 160 เซนติเมตร ร้อยละ 36.6 (เฉลี่ย 158.2 ซม. S.D. = 5.2) และช่วง 151 - 155 เซนติเมตร ร้อยละ 26.2 มีชั่งน้ำหนัก 51 - 55 กิโลกรัม ร้อยละ 38.8 (เฉลี่ย 57.5 กก. S.D. = 7.6) และช่วงน้ำหนัก 66 - 70 กิโลกรัม ร้อยละ 25.1 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 99.2 และสถานภาพโสด ร้อยละ 0.6 ระดับการศึกษาสูงสุดจบการศึกษา ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 93.9 มีรายได้ไม่น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 98.1 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 363)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
หมู่บ้าน (หมู่ที่)		
1	30	8.3
2	24	6.6
3	25	6.9
4	14	3.9
5	20	5.5
6	38	10.5
7	39	10.7
8	34	9.4
9	16	4.4
10	19	5.2
11	8	2.2
12	13	3.6
13	15	4.1
14	25	6.9
15	25	6.9
16	18	5.0
เพศ		
ชาย	138	38.0
หญิง	225	62.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ช่วงอายุ (ปี)		
16 - 20	18	5.0
21 - 25	27	7.4
26 - 30	45	12.4
31 - 35	54	14.9
36 - 40	64	17.6
41 - 45	46	12.7
46 - 50	44	12.1
51 - 55	27	7.4
56 - 60	38	10.5
พิสัย = 16 - 60		
$\bar{X}$ (S.D.) = 39.0 (11.2)		
ช่วงความสูง (เซ็นติเมตร)		
146 - 150	29	8.0
151 - 155	106	29.2
156 - 160	133	36.6
161 - 165	54	14.9
166 - 170	41	11.3

พิสัย = 148 - 170

 $\bar{X}$ (S.D.) = 158.2 (5.2)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ช่วงน้ำหนัก (กิโลกรัม)		
41 - 45	5	1.4
46 - 50	69	19.0
51 - 55	141	38.8
56 - 60	34	9.4
61 - 65	22	6.1
66 - 70	91	25.1
71 - 75	0	0
76 - 80	1	0.3
พิสัย = 43 - 80		
$\bar{X}$ (S.D.) = 57.5 (7.6)		
สถานภาพ		
โสด	2	0.6
สมรส	360	99.2
หม้าย	1	0.3
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	341	93.9
มัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช.	17	4.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส.	5	1.4
รายได้ (บาท)		
น้อยกว่า 5,000	356	98.1
5,000-10,000	5	1.4
10,001-15,000	2	0.6

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยมีช่วงระยะเวลาอายุงานการทำงาน 25 - 29 ปี ร้อยละ 21.8 (เฉลี่ย 28.7 ปี S.D. = 11.3) และ 35 - 39 ปี ร้อยละ 17.4 มีพื้นที่นาเป็นของตนเอง ร้อยละ 100.0 มีช่วงจำนวนพื้นที่การทำงาน 31 - 40 ไร่ ร้อยละ 54.82 (เฉลี่ย 36.6 ไร่ S.D. = 14.2) และ 11 - 20 ไร่ ร้อยละ 14.1 ทำนา 1 ครั้งต่อปี ร้อยละ 98.6 ทำนาในหนึ่งวัน 12 ชั่วโมง ร้อยละ 85.4 ทำนาติดต่อกันในแต่ละครั้ง 5 ชั่วโมง ร้อยละ 76.6 หยุดพักจากการทำนา 1 - 2 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 99.5 ในแต่ละครั้งหยุดพัก 30 - 60 นาที ร้อยละ 99.5 ซึ่งมีการทำนา 7 วันต่อสัปดาห์ ร้อยละ 100.0 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการทำนาของกลุ่มตัวอย่าง (n = 363)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ช่วงระยะเวลาอายุงานการทำงาน (ปี)		
5 - 9	11	3.0
10 - 14	27	7.4
15 - 19	51	14.1
20 - 24	37	10.2
25 - 29	79	21.8
30 - 34	39	10.7
35 - 39	63	17.4
40 - 44	12	3.3
45 - 49	27	7.4
50 - 54	17	4.7

พิสัย = 5 - 52

$\bar{X}$ (S.D.) = 28.7 (11.3)

พื้นที่ทำนา

เป็นของตนเอง

363

100.0

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ช่วงจำนวนพื้นที่การทำนา (ไร่)		
4 - 10	20	5.5
11 - 20	51	14.1
21 - 30	31	8.5
31 - 40	199	54.8
41 - 50	18	5.0
51 - 60	22	6.1
61 - 70	17	4.7
71 - 80	4	1.1
81 - 90	1	0.3
พิสัย = 4 - 90		
$\bar{X}$ (S.D.) = 36.6 (14.2)		
จำนวนการทำนาต่อปี (ครั้ง)		
1	358	98.6
2	5	1.4
ระยะเวลาการทำนาต่อหนึ่งวัน (ชั่วโมง)		
1	1	0.3
6	1	0.3
8	13	3.6
9	3	0.8
10	28	7.7
11	4	1.1
12	310	85.4
13	3	0.8

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาการทำงานติดต่อกันในแต่ละครั้ง (ชั่วโมง)		
3	17	4.7
4	68	18.7
5	278	76.6
การหยุดพักการทำงานในแต่ละวัน (ครั้ง)		
1 - 2 ครั้ง	361	99.4
3 - 4 ครั้ง	2	0.6
ระยะเวลาการหยุดพักแต่ละครั้ง (นาที)		
น้อยกว่า 15 นาที	1	0.3
15 - 30	1	0.3
30 - 60	361	99.4
จำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์		
7	363	100.0

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยมีอาชีพเสริมเป็นการปลูกพืชผัก ร้อยละ 64.7 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 13.8 และเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 13.5 มีงานอดิเรกเป็นการทำงานบ้าน ร้อยละ 61.4 และเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 32.5 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อมูลอื่นๆ ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 363)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
อาชีพเสริม		
ปลูกพืชผัก	235	64.7
รับจ้างทั่วไป	50	13.8
เลี้ยงสัตว์	49	13.5
ทอผ้า	20	5.5
ค้าขาย	5	1.4
อื่นๆ	3	0.8
ก่อสร้าง	1	0.3
งานอดิเรก		
ทำงานบ้าน	223	61.4
เลี้ยงสัตว์	118	32.5
นอนพักผ่อน	13	3.6
ออกกำลังกาย	4	1.1
อื่นๆ	3	0.8
ไม่ทำอะไรเลย	2	0.6

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการทำงาน

กิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการไถแปรกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยได้ทำการไถแปรด้วยตนเองเพียงคนเดียว ร้อยละ 36.91 ซึ่งไม่ได้มีการไถเองเลย ร้อยละ 61.98 โดยการไถเดินตามรถแทรกเตอร์ ร้อยละ 37.74 ซึ่งการไถแปรในแต่ละฤดูกาลนั้นใช้ระยะเวลาในการไถแปร น้อยกว่า 1 สัปดาห์ ร้อยละ 38.02 ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นการเดินไป - มา และมีการออกแรงผลักหรือแรงดึงอย่างหนัก ร้อยละ 37.74 ซึ่งทำทางในการทำงานเป็นการเดินไป - มา ร้อยละ 37.74 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการไถแปรของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
การไถแปร (n = 363)		
ไถเองคนเดียว	134	36.9
ไถเองและมีผู้อื่นช่วยไถ	4	1.1
ไม่ได้ไถเอง	225	62.0
ระยะเวลาการไถแปรแต่ละฤดูทำนา (n = 138)		
น้อยกว่า 1 สัปดาห์	138	38.0
ลักษณะการไถแปร (n = 138)		
ไถเดินตามรถแทรกเตอร์	137	37.7
นั่งขับไถบนรถแทรกเตอร์	1	0.3
ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่ (n = 138)		
เดินไป - มา และออกแรงผลักหรือแรงดึงอย่างหนัก	137	37.7
นั่งทำงาน และเคลื่อนไหวกเฉพาะมือ/แขน	1	0.3
ท่าทางการทำงาน (n = 138)		
เดินไป - มา	137	37.7
อื่นๆ	1	0.3

กิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการหว่านเมล็ดข้าวกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการหว่านเมล็ดข้าวน้อยกว่า 1 สัปดาห์ ร้อยละ 51.2 และไม่ได้หว่านเอง ร้อยละ 48.8 โดยใช้ถังใส่เมล็ดข้าวคล่องแขนเพื่อหว่าน ร้อยละ 51.2 มีน้ำหนักแรกเริ่มของเมล็ดข้าวที่หว่าน 10 กิโลกรัม ร้อยละ 41.9 และ 8 กิโลกรัม ร้อยละ 4.7 ซึ่งใช้ความถี่ของจำนวนครั้งที่ใช้มือหว่านเมล็ดข้าว 45 ครั้ง/นาที่ ร้อยละ 37.2 และ 30 ครั้ง/นาที่ ร้อยละ 7.7 ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นการเดินไป - มา และเคลื่อนย้ายหรือยกของหนัก ร้อยละ 43.5 มีท่าทางการทำงานโดยใช้ท่าทางซ้ำๆ ร้อยละ 51.2 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการทำนาในขั้นตอนการหว่านเมล็ดข้าวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการหว่านเมล็ดข้าว (n = 363)		
น้อยกว่า 1 สัปดาห์	186	51.2
ไม่ได้หว่านเอง	177	48.8
ลักษณะภาชนะที่ใส่เมล็ดข้าวที่ยกหว่าน (n = 186)		
ใส่ถังคล่องแขนหว่าน	186	51.2
น้ำหนักแรกเริ่มของเมล็ดข้าวที่ยกหว่าน (กิโลกรัม) (n = 186)		
4	2	0.6
7	3	0.8
8	17	4.7
9	6	1.7
10	152	41.9
12	6	1.7
ความถี่ของจำนวนครั้งที่ใช้มือหว่านเมล็ดข้าว (ครั้ง/นาที่) (n = 186)		
9	3	0.8
15	3	0.8
30	28	7.7
35	7	1.9
40	9	2.5
45	135	37.2
50	1	0.3

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่ (n = 186)		
เดินไป - มา และเคลื่อนย้ายหรือยกของหนัก	158	43.5
เดินไป - มา และเคลื่อนไหวนิ้วเฉพาะมือ / แขนด้วยท่าทางซ้ำๆ	28	7.7
ท่าทางการทำงาน (n = 186)		
ใช้ท่าทางซ้ำๆ	186	51.2

กิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการไถคราดกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยได้ทำการไถคราดด้วยตนเองเพียงคนเดียว ร้อยละ 36.9 ซึ่งไม่ได้มีการไถเองเลย ร้อยละ 62.0 โดยการไถเดินตามรถแทรกเตอร์ ร้อยละ 37.7 ซึ่งการไถคราดในแต่ละฤดูกาลนั้นใช้ระยะเวลาในการไถคราดน้อยกว่า 1 สัปดาห์ ร้อยละ 38.0 ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นการเดินไป - มา และมีการออกแรงผลักหรือแรงดึงอย่างหนัก ร้อยละ 37.7 ซึ่งท่าทางในการทำงานเป็นการเดินไป - มา ร้อยละ 37.7 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการไถคราดของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
การไถคราด (n = 363)		
ไถเองคนเดียว	134	36.9
ไถเองและมีผู้ช่วยไถ	4	1.1
ไม่ได้ไถเอง	225	62.0
ระยะเวลาในการไถคราดแต่ละฤดูกาลทำงาน (n = 138)		
น้อยกว่า 1 สัปดาห์	138	38.0
ลักษณะการไถคราด (n = 138)		
ไถเดินตามรถแทรกเตอร์	137	37.7
นั่งขับไถบนรถแทรกเตอร์	1	0.3

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่ (n = 138)		
เดินไป - มา และออกแรงผลักหรือแรงดึงอย่างหนัก	137	37.7
นั่งทำงาน และเคลื่อนไหวเฉพาะมือ/แขน	1	0.3
ท่าทางการทำงาน (n = 138)		
เดินไป - มา	137	37.7
อื่นๆ	1	0.3

กิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการทำงานค้ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยใช้ระยะเวลาในการถอนกล้าในแต่ละวัน 1 - 2 ชั่วโมง ร้อยละ 97.3 ใช้ระยะเวลาในการถอนต้นกล้าในแต่ละฤดูกาล 1 - 2 สัปดาห์ ร้อยละ 84.0 ใช้ความถี่ในการถอนกล้า 45 ครั้ง/นาที่ ร้อยละ 87.6 และ 30 ครั้ง/นาที่ ร้อยละ 3.0 น้ำหนักแรกเริ่มของมัดต้นกล้าที่แบกหามเพื่อนำไปปักดำ 20 กิโลกรัม ร้อยละ 92.8 ใช้ระยะเวลาในการปักดำในแต่ละฤดูกาล ครั้งเดือน - 1 เดือน ร้อยละ 89.3 มีน้ำหนักแรกเริ่มของมัดต้นกล้าที่อุ้มดำ 2 กิโลกรัม ร้อยละ 95.3 และ 1.5 กิโลกรัม ร้อยละ 1.9 โดยใช้เวลาในการปักดำ 50 ครั้ง/นาที่ ร้อยละ 91.7 35 ครั้ง/นาที่ 40 ครั้ง/นาที่ และ 45 ครั้ง/นาที่ คิดเป็นร้อยละ 1.4 เท่ากัน ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นการเดินไป-มา และใช้มือกดหรือดึง ร้อยละ 93.1 และยืนทำงาน และเคลื่อนไหวมือ/ แขนและเท้า ร้อยละ 2.8 มีท่าทางการทำงานเป็นการก้มหลัง ร้อยละ 85.7 และใช้ท่าทางอื่นๆ ร้อยละ 7.7 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการทำงานค้าของกลุ่มตัวอย่าง (n = 363)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการถอนกล้าในแต่ละวัน (ชั่วโมง)		
1 - 2	353	97.2
3 - 4	10	2.8
ระยะเวลาในการถอนต้นกล้าในแต่ละฤดูกาล		
น้อยกว่า 1 สัปดาห์	27	7.4
1-2 สัปดาห์	305	84.0
มากกว่า 2 สัปดาห์	31	8.5
ความถี่ในการถอนกล้า (ครั้งต่อนาที)		
25	6	1.7
30	11	3.0
35	1	0.3
40	9	2.5
45	318	87.6
50	8	2.2
55	3	0.8
60	7	1.9
น้ำหนักแรกเริ่มของมัดต้นกล้าที่เบกหามเพื่อนำไปปักดำ (กิโลกรัม)		
20	337	92.8
24	3	0.8
25	2	0.6
28	1	0.3
30	9	2.5
40	9	2.5
60	2	0.6

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการปิดำในแต่ละฤดูกาล		
น้อยกว่าครึ่งเดือน	4	1.1
ครึ่งเดือน - 1 เดือน	324	89.3
มากกว่า 1 เดือน	35	9.6
น้ำหนักแรกเริ่มของมัดต้นกล้าที่อุ้มดำ (กิโลกรัม)		
1	3	0.8
1.5	7	1.9
2	346	95.3
2.5	3	0.8
3	4	1.1
ความถี่ในการปิดำ (ครั้งต่อนาที)		
20	1	0.3
25	3	0.8
30	2	0.6
35	5	1.4
40	5	1.4
45	5	1.4
50	333	91.7
55	4	1.1
57	1	0.3
60	4	1.1

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่		
เดินไป-มา และใช้มือยกหรือดึง	338	93.1
ยืนทำงาน และเคลื่อนไหวมือ/ แขนและเท้า	10	2.8
เดินไป-มา และใช้มือทำงานเบาๆ	8	2.2
ยืนทำงาน และเคลื่อนไหวเฉพาะมือ/ แขนด้วยท่าทางซ้ำๆ	7	1.9
ท่าทางการทำงาน		
ก้มหลัง	311	85.675
ใช้ท่าทางซ้ำๆ	28	7.713
ยกแขนท่อนล่างขึ้น-ลง	8	2.204
บิดตัวเอี้ยวตัว	7	1.928
ยืนทำงาน	5	1.377
บิดข้อมือ	4	1.102

กิจกรรมการทำนาในขั้นตอนการสูบน้ำเข้านาของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยไม่มีการสูบน้ำเข้านา ร้อยละ 93.7 ซึ่งผู้ที่มีการสูบน้ำเข้านานั้นใช้อุปกรณ์สูบน้ำที่ติดตั้งอยู่กับที่ไม่มีการเคลื่อน ร้อยละ 6.1 โดยมีลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นการเดินไป-มา และใช้มือทำงานเบาๆ ร้อยละ 6.1 มีท่าทางการทำงานเป็นการเดินไป - มา ร้อยละ 6.3 ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการทำนาในขั้นตอนการสูบน้ำเข้านาของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
การสูบน้ำเข้านา (n = 363)		
สูบเอง	23	6.3
ไม่มีการสูบน้ำ	340	93.7
ลักษณะของการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์สูบน้ำ (n = 23)		
ใช้คนแบกหาม	1	0.3
ใช้อุปกรณ์สูบน้ำที่ติดตั้งอยู่กับที่ไม่มีการเคลื่อนย้าย	22	6.1

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่ (n = 23)		
เดินไป-มา และใช้มือทำงานเบาๆ	22	6.1
เดินไป-มา และเคลื่อนย้ายหรือยกของหนัก	1	0.3
ท่าทางการทำงาน (n = 23)		
เดินไป-มา	23	6.3

กิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการหว่านปุ๋ยกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยใช้ระยะเวลาในการหว่านปุ๋ย 1-2 สัปดาห์ ร้อยละ 46.8 และไม่ได้หว่านปุ๋ยเอง ร้อยละ 53.2 ซึ่งใช้ถังใส่ปุ๋ยคล่องแขนยกหว่าน ร้อยละ 46.8 น้ำหนักแรกเริ่มของปุ๋ยที่ยกหว่าน 10 กิโลกรัม ร้อยละ 28.9 และ 12 กิโลกรัม ร้อยละ 13.5 โดยมีความถี่ในการหว่านปุ๋ย 30 ครั้ง/นาที่ ร้อยละ 30.3 และ 40 ครั้ง/นาที่ ร้อยละ 8.5 มีลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นการเดินไป-มา และเคลื่อนย้ายหรือยกของหนัก ร้อยละ 37.2 และการเดินไป-มา และเคลื่อนไหวเฉพาะมือ/แขนด้วยท่าทางซ้ำๆ ร้อยละ 6.3 มีท่าทางการทำงานเป็นการใช้ท่าทางซ้ำๆ ร้อยละ 41.3 และยกแขนท่อนล่างขึ้น-ลง ร้อยละ 3.0 ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการหว่านปุ๋ยของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการหว่านปุ๋ย (n = 363)		
1-2 สัปดาห์	170	46.8
ไม่ได้หว่านเอง	193	53.2
ลักษณะของภาชนะที่ใส่ปุ๋ยที่ยกหว่าน (n = 170)		
ใส่ถังคล่องแขนหว่าน	170	46.8

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
น้ำหนักแรกเริ่มของปွยที่ยกหว่าน (กิโลกรัม) (n = 170)		
4	2	0.6
5	1	0.3
7	1	0.3
10	105	28.9
12	49	13.5
13	5	1.4
15	6	1.7
20	1	0.3
ความถี่ในการหว่านปุย (ครั้งต่อนาที) (n = 170)		
9	2	0.6
10	3	0.8
15	7	1.9
20	8	2.2
25	4	1.1
30	110	30.3
40	31	8.5
45	5	1.4
ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่ (n = 170)		
เดินไป-มา และเคลื่อนย้ายหรือยกของหนัก	135	37.2
เดินไป-มา และเคลื่อนไหวนิ้วเฉพาะมือ/ แขนด้วยท่าทางซ้ำๆ	23	6.3
เดินไป-มา และเคลื่อนไหวนิ้วมือ/ แขนและเท้า	8	2.2
เดินไป-มา และใช้มือทำงานเบาๆ	4	1.1

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ท่าทางการทำงาน (n = 170)		
ใช้ท่าทางซ้ำๆ	150	41.3
ยกแขนท่อนล่างขึ้น-ลง	11	3.0
บิดตัวเอี้ยวตัว	9	2.5

กิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการใส่สารกำจัดศัตรูพืชกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยใช้สารกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 1.4 ใช้การฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 0.8 ใช้การหว่านสารกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 0.3 และใช้วิธีการอื่นๆ นั่นคือ การใช้ทั้งการฉีดพ่นและการหว่าน ร้อยละ 0.3 ซึ่งใช้ระยะเวลาในการฉีดพ่น 1 - 2 วัน ร้อยละ 1.4 น้ำหนักแรกเริ่มของถังเมื่อบรรจุสารกำจัดศัตรูพืชที่ใช้ฉีดพ่น 20 กิโลกรัม ร้อยละ 1.10 ลักษณะงานที่ทำขณะฉีดพ่นส่วนใหญ่เป็นการเดินไป-มา และเคลื่อนย้าย/ยก/แบกหามของหนัก ร้อยละ 1.4 ท่าทางการทำงานขณะฉีดพ่นเป็นการเดินไป-มา ร้อยละ 1.4 สำหรับชาวนาที่กำจัดศัตรูพืชโดยการหว่านใช้ระยะเวลาในการหว่าน 1 - 2 วัน ร้อยละ 0.6 ซึ่งใช้ถังเป็นภาชนะที่บรรจุสารในการหว่าน ร้อยละ 0.6 น้ำหนักแรกเริ่มของสารกำจัดศัตรูพืชที่หว่าน 12 กิโลกรัม และ 15 กิโลกรัม ร้อยละ 0.3 เท่ากัน ความถี่ในการหว่านสารกำจัดศัตรูพืช 30 ครั้ง / นาที่ และ 35 ครั้ง / นาที่ ร้อยละ 0.3 เท่ากัน ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นการเดินไป-มา และเคลื่อนย้ายหรือยกของหนัก 0.6 ร้อยละ ท่าทางการทำงานเป็นการใช้ท่าทางซ้ำๆ 0.6 ร้อยละ ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการใส่สารกำจัดศัตรูพืชของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
การใช้สารกำจัดศัตรูพืช (n = 363)		
ไม่ใช้	358	98.6
ใช้	5	1.4
ลักษณะของการใช้สารกำจัดศัตรูพืช (n = 5)		
ฉีดพ่น	3	0.8
หว่าน	1	0.3
อื่นๆ (ทั้งฉีดพ่นและหว่าน)	1	0.3
ระยะเวลาในการฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช (n = 4)		
1-2 วัน	4	1.4
น้ำหนักแรกเริ่มของถังเมื่อบรรจุสารกำจัดศัตรูพืชที่ใช้ฉีดพ่น (กิโลกรัม) (n = 4)		
20	3	1.1
25	1	0.3
ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่ (n = 4)		
เดิน ไป-มา และเคลื่อนย้าย / ยก / แบกหามของหนัก	4	1.4
ท่าทางการทำงาน (n = 4)		
เดิน ไป-มา	4	1.4
ระยะเวลาในการหว่านสารกำจัดศัตรูพืช (n = 2)		
1-2 วัน	2	0.6
ลักษณะของภาชนะที่ใส่สารกำจัดศัตรูพืช (n = 2)		
ถัง	2	0.6
น้ำหนักแรกเริ่มของสารกำจัดศัตรูพืชที่ยกหว่าน (กิโลกรัม) (n = 2)		
12	1	0.3
15	1	0.3

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ความถี่ในการหว่านสารกำจัดศัตรูพืช (ครั้งต่อนาถิ) (n = 2)		
30	1	0.3
35	1	0.3
ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่		
เดินไป-มา และเคลื่อนย้ายหรือยกของหนัก	2	0.6
ท่าทางการทำงาน (n = 2)		
ใช้ท่าทางซ้ำๆ	2	0.6

กิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยใช้เกี่ยวเกี่ยวข้าวเองด้วยแรงงานคน ร้อยละ 100.0 ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเกี่ยวข้าว 3 - 4 สัปดาห์ ร้อยละ 85.4 และ 1- 2 สัปดาห์ ร้อยละ 8.3 ใช้ระยะเวลาในการขนย้ายต้นข้าวที่เกี่ยวข้องแล้วน้อยกว่า 1 สัปดาห์ ร้อยละ 96.4 น้ำหนักแรกเริ่มของมัดต้นข้าวที่ยกขนย้าย 6 กิโลกรัม ร้อยละ 70.8 และ 5 กิโลกรัม ร้อยละ 14.6 มีการขนย้ายกระสอบข้าวเปลือกด้วยตนเอง ร้อยละ 100.0 น้ำหนักของกระสอบข้าวที่ยกขนย้ายเพื่อรอการขาย 24 กิโลกรัม/กระสอบ ร้อยละ 81.5 36 กิโลกรัม/กระสอบ ร้อยละ 16.5 น้ำหนักของข้าวที่ยกขนย้ายเพื่อเก็บเข้ายุ้งฉาง 24 กิโลกรัม/กระสอบ ร้อยละ 80.7 และ 36 กิโลกรัม/กระสอบ ร้อยละ 17.4 ลักษณะงานที่ทำ ส่วนใหญ่เป็นการเดินไป-มา และเคลื่อนย้าย / ยก / แบกหามของหนัก ร้อยละ 99.7 ท่าทางการทำงานเป็นการใช้ท่าทางซ้ำๆ ร้อยละ 100.0 ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการทำงานในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวของกลุ่มตัวอย่าง (n = 363)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
การเก็บเกี่ยว		
ใช้เกี่ยวเกี่ยวข้าวเองด้วยแรงงานคน	363	100
ระยะเวลาในการเกี่ยวข้าว		
น้อยกว่า 1 สัปดาห์	2	0.551
1-2 สัปดาห์	30	8.264

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
3-4 สัปดาห์	310	85.399
มากกว่า 4 สัปดาห์	21	5.785
ระยะเวลาในการขนย้ายต้นข้าวที่เกี่ยวข้องแล้ว		
น้อยกว่า 1 สัปดาห์	350	96.419
1-2 สัปดาห์	13	3.581
น้ำหนักแรกเริ่มของมัดต้นข้าวที่ยกขนย้าย (กิโลกรัม)		
3	1	0.3
4	2	0.6
5	53	14.6
6	257	70.8
7	18	5.0
8	21	5.8
10	8	2.2
12	3	0.8
การขนย้ายกระสอบข้าวเปลือก		
ขนย้ายเอง	363	100.0
น้ำหนักของกระสอบข้าวที่ยกขนย้ายเพื่อรอการขาย (กิโลกรัม/กระสอบ)		
20	1	0.3
24	296	81.5
25	1	0.3
28	1	0.3
30	2	0.6
32	2	0.6
36	60	16.5

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
น้ำหนักของข้าวที่ยกขนย้ายเพื่อเก็บเข้ายุ้งฉาง (กิโลกรัม/กระสอบ)		
20	1	0.3
24	293	80.7
28	1	0.3
30	3	0.8
35	2	0.6
36	63	17.4
ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่		
ขึ้นทำงาน และเคลื่อนไหวมือ/ แขนและเท้า	1	0.3
เดินไป-มา และเคลื่อนย้าย / ยก / แบกหามของหนัก	362	99.7
ท่าทางการทำงาน		
ใช้ท่าทางซ้ำๆ	363	100.0

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและการเจ็บปวดร่างกาย

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยมีโรคประจำตัว ร้อยละ 33.6 ซึ่งโรคประจำตัวที่พบเป็นโรคปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ร้อยละ 11.0 โรคเบาหวาน และโรคความดันโลหิตสูง คิดเป็นร้อยละ 7.4 เท่ากัน มีปัญหาสุขภาพอื่นๆ ร้อยละ 36.4 พบว่ามีอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ร้อยละ 19.3 และปวดศีรษะ ร้อยละ 6.3 ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 363)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
โรคประจำตัว		
ไม่มี	241	66.4
มี	122	33.6
ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ	40	11.0
ความดันโลหิตสูง	27	7.4

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
เบาหวาน	27	7.4
กระเพาะอาหาร	20	5.5
อื่นๆ	5	1.4
ภูมิแพ้	3	0.8
ปัญหาสุขภาพอื่นๆ		
ไม่มี	231	63.6
มี	132	36.4
ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ	70	19.3
ปวดศีรษะ	23	6.3
ภูมิแพ้	21	5.8
กระเพาะอาหาร	13	3.6
อื่นๆ	5	1.4

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยมีการเจ็บป่วยจากการทำนาโดยความถี่ของการเจ็บป่วย บาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุจากการทำนา ปีละ 1- 2 ครั้ง ร้อยละ 18.5 และอื่นๆ ร้อยละ 2.5 แต่ไม่เคยเจ็บป่วย บาดเจ็บ หรือได้รับอุบัติเหตุจากการทำนา ร้อยละ 69.2 ความรุนแรงของการเจ็บป่วย บาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุจากการทำนาเป็นการเจ็บป่วยเล็กน้อย โดยไม่ต้องหยุดงาน ร้อยละ 18.5 และเจ็บป่วยจำเป็นต้องหยุดงาน แต่ไม่ต้องไปที่โรงพยาบาล ร้อยละ 5.2 สำหรับการดูแลรักษาหรือสถานที่เข้ารับการรักษาพยาบาลจะใช้บริการของสถานีนอนามัย ร้อยละ 11.9 และซื้อยามารับประทานเอง ร้อยละ 11.0 ไม่เคยเจ็บป่วยจากการทำนาในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 19.3 ไม่มีการตรวจสุขภาพประจำปี ร้อยละ 69.7 ไม่มีการออกกำลังกาย ร้อยละ 75.5 ส่วนผู้ที่ออกกำลังกายมีวิธีการออกกำลังกายโดยการวิ่ง / เดินเร็ว ร้อยละ 16.8 และการเล่นโยคะ ร้อยละ 2.8 ซึ่งมีความถี่ในการออกกำลังกายทุกวัน ร้อยละ 11.3 และ 1-3 ครั้ง ต่อเดือน ร้อยละ 6.9 ชาวนามีความรู้สึกรักต่ออาชีพทำนาคือทำเพราะไม่มีอาชีพอื่น ร้อยละ 56.5 และชอบทำงานนี้ ร้อยละ 20.9 ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยจากการทำนาของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ความถี่ของการเจ็บป่วย บาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุจากการทำนา (n = 363)		
ไม่เคยเจ็บป่วย บาดเจ็บ หรือได้รับอุบัติเหตุจากการทำนา	251	69.1
เคยเจ็บป่วย บาดเจ็บ หรือได้รับอุบัติเหตุจากการทำนา	112	30.9
ทุกวัน	8	2.2
วันเว้นวัน	5	1.4
สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	7	1.9
เดือนละ 1-2 ครั้ง	7	1.9
2 เดือนครั้ง	9	2.5
ปีละ 1-2 ครั้ง	67	18.5
อื่นๆ	9	2.5
ความรุนแรงของการเจ็บป่วย บาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุจากการทำนา (n = 112)		
เจ็บป่วยเล็กน้อยโดยไม่ต้องหยุดงาน	67	18.5
เจ็บป่วยจำเป็นต้องหยุดงาน แต่ไม่ต้องไปที่โรงพยาบาล	19	5.2
เจ็บป่วยจำเป็นต้องหยุดงาน และต้องไปที่โรงพยาบาล	11	3.0
เจ็บป่วยจำเป็นต้องหยุดงาน และต้องนอนพักที่ โรงพยาบาล	11	3.0
อื่นๆ	4	1.1
สถานที่เข้ารับการรักษาพยาบาล (n = 112)		
สถานีนอนามัย	43	
ซั่วยามารับประทานเอง	40	11.0
คลินิก	18	5.0
โรงพยาบาลของรัฐ	9	2.5
โรงพยาบาลของเอกชน	2	0.6

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
การเจ็บป่วยจากการทำนาในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา (n = 112)		
ไม่เคย	70	19.3
การตรวจสุขภาพประจำปี (n = 112)		
ไม่มีการตรวจสุขภาพประจำปี	253	69.7
วิธีการออกกำลังกาย (n = 363)		
ไม่ออกกำลังกาย	274	75.5
วิ่ง / เดินเร็ว	61	16.8
โยคะ	10	2.8
เดินแอโรบิก	8	2.2
รำไม้พลอง	8	2.2
อื่นๆ	2	0.6
ความถี่ในการออกกำลังกาย (n = 89)		
นานๆครั้ง	4	1.1
1 - 3 ครั้งต่อเดือน	25	6.9
1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์	9	2.5
3 - 6 ครั้งต่อสัปดาห์	10	2.8
ทุกวัน	41	11.3
ความรู้สึกต่ออาชีพทำนา (n = 363)		
ทำเพราะไม่มีอาชีพอื่น	205	56.5
ชอบทำงานนี้	76	20.9
หากมีงานอื่นที่ดีกว่าก็จะเปลี่ยนงาน	30	8.3
ทำงานนี้ดีกว่าอาชีพอื่นๆ	29	8.0
ซ้ําซากจำเจน่าเบื่อ	12	3.3
อื่นๆ	11	3.0

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยเคยมีอาการเจ็บปวดร่างกายจากการทำนา ร้อยละ 99.7 ในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมาเคยมีอาการเจ็บปวดร่างกายจากการทำนา ร้อยละ 99.7 ทราบสาเหตุอาการเจ็บปวดร่างกายจากการทำนา ร้อยละ 99.7 ซึ่งสาเหตุมาจากงานที่ทำ ร้อยละ 94.8 และมาจากการขนย้ายสิ่งของที่น้ำหนักมาก ร้อยละ 1.9 มีความรู้สึกเจ็บปวดทุกวัน ร้อยละ 94.0 และ สัปดาห์ละ 2-3 วัน ร้อยละ 3.6 มีวิธีการรักษาอาการเจ็บปวดโดยปล่อยให้หายเอง ร้อยละ 87.8 และ ซื้อยาแก้ปวดมารับประทาน ร้อยละ 6.3 ผลของการรักษาคือเป็นๆ หายๆ ร้อยละ 95.04 และ ไม่ดีขึ้นเลย ร้อยละ 2.8 สำหรับลักษณะที่นอนเป็นการนอนเสื่อ ร้อยละ 86.0 ส่วนพื้นบ้านที่พักอาศัยเป็นพื้น ไม้ ร้อยละ 88.7 ใช้สายตาในการทำนาปกติธรรมดา ไม่ต้องการความละเอียดในการมองมากนัก ร้อยละ 98.4 ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บปวดร่างกายของกลุ่มตัวอย่าง (n = 363)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
อาการเจ็บปวดร่างกายจากการทำนา		
เคย	362	99.7
อาการเจ็บปวดร่างกายจากการทำนาในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา		
เคย	362	99.7
สาเหตุอาการเจ็บปวดร่างกายจากการทำนา		
ทราบ	362	99.7
งานที่ทำ	344	94.8
ขนย้ายสิ่งของที่น้ำหนักมาก	7	1.9
การทำงานบ้าน	6	1.7
โรคประจำตัว	5	1.4
ความถี่ของความถี่เจ็บปวด (n = 362)		
ทุกวัน	341	93.9
วันเว้นวัน	8	2.2
สัปดาห์ละ 2-3 วัน	13	3.6

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
วิธีการรักษาอาการเจ็บปวด (n = 362)		
ปล่อยให้หายเอง	319	87.9
ซื้อยาแก้ปวดมารับประทาน	23	6.3
ใช้ยานวด/ยาทา	15	4.1
หยุดทำงาน	3	0.8
พบแพทย์แผนปัจจุบัน	1	0.3
พบแพทย์แผนโบราณ	1	0.3
ผลการรักษา (n = 362)		
เป็นๆ หายๆ	345	95.0
ไม่ดีขึ้นเลย	10	2.8
หายขาด	7	1.9
ลักษณะที่นอน (n = 363)		
เสื่อ	312	86.0
ฟูก	50	13.8
อื่นๆ	1	0.3
พื้นที่บ้านที่พักอาศัย (n = 363)		
ไม้	322	88.7
ปูน	41	3
การใช้สายตาในการทำงาน (n = 363)		
ปกติธรรมดา ไม่ต้องการความละเอียดในการมอง	357	98.3
มากนัก		
ต้องการความละเอียดปานกลาง ต้องใช้สายตาเพียง มองปานกลาง	6	1.7

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยมีความสัมพันธ์ของขั้นตอนการทำงานกับส่วนของร่างกายที่เจ็บปวด คือ

ขั้นตอนการไถแปร	ปวดไหล่	ร้อยละ 2.2
ขั้นตอนการหว่านเมล็ดข้าว	ปวดแขน	ร้อยละ 0.8
ขั้นตอนการไถคราด	ปวดไหล่	ร้อยละ 2.2
ขั้นตอนการทำงานดำ	ปวดหลัง	ร้อยละ 99.7
ขั้นตอนการสูบน้ำเข้านา	ไม่ปวดส่วนใด	ร้อยละ 100.0
ขั้นตอนการหว่านปุ๋ย	ปวดแขน	ร้อยละ 1.1
ขั้นตอนการใส่สารกำจัดศัตรูพืช	ไม่ปวดส่วนใด	ร้อยละ 100.0
ขั้นตอนการเก็บเกี่ยว	ปวดแขน และปวดหลัง	ร้อยละ 79.1 ร้อยละ 10.2

ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ของขั้นตอนการทำงานกับส่วนของร่างกายที่เจ็บปวดของกลุ่มตัวอย่าง
(n = 363)

ขั้นตอนการทำงาน	ส่วนของร่างกายที่เจ็บปวด							
	หลัง		ไหล่		แขน		ขา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ขั้นตอนที่ 1 การไถแปร	0	0.0	8	2.2	0	0.0	2*	0.6
ขั้นตอนที่ 2 การหว่านเมล็ดข้าว	0	0.0	0	0.0	3	0.8	0	0.0
ขั้นตอนที่ 3 การไถคราด	0	0.0	8	2.2	0	0.0	2*	0.6
ขั้นตอนที่ 4 การดำนา	362*	99.7	1	0.3	0	0.0	0	0.0
ขั้นตอนที่ 5 การสูบน้ำเข้านา	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
ขั้นตอนที่ 6 การหว่านปุ๋ย	0	0.0	0	0.0	4	1.1	0	0.0
ขั้นตอนที่ 7 ใส่สารกำจัดศัตรูพืช	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
ขั้นตอนที่ 8 การเก็บเกี่ยว	37*	10.2	10	2.8	287	79.1	4	1.1

Fisher's Exact Test : p – value * < 0.05

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยมีระยะเวลาการเจ็บปวดในแต่ละครั้งน้อยกว่า 1 สัปดาห์ที่บริเวณหลัง ร้อยละ 87.6 และที่บริเวณแขน ร้อยละ 82.4 ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ของระยะเวลาการเจ็บปวดแต่ละครั้งกับส่วนของร่างกายที่เจ็บปวด
(n = 363)

ระยะเวลาเจ็บปวด	ส่วนของร่างกายที่เจ็บปวด						จำนวน (ร้อยละ)			
	หลัง		ไหล่		แขน		ขา		อื่นๆ	
ไม่มีอาการปวด	4	(1.1)	340	(93.7)	47	(13.0)	341	(93.9)	358	(98.6)
น้อยกว่า 1 สัปดาห์	318	(87.6)	21	(5.8)	299	(82.4)*	19	(5.2)**	4	(1.1)
1 สัปดาห์ - 1 เดือน	31	(8.5)	2	(0.6)	15	(4.1)	3	(0.83)	1	(0.3)
มากกว่า 1 เดือน	10	(2.8)	0	(0.0)	2	(0.6)	0	(0.00)	0	(0.0)
รวม	363	(100)	363	(100)	363	(100)	363	(100)	363	(100)

Fisher's Exact Test : p – value * < 0.01, ** < 0.05

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยมีระดับความเจ็บปวดมากที่บริเวณหลัง ร้อยละ 89.5 และมีระดับความเจ็บปวดปานกลางที่บริเวณแขน ร้อยละ 81.0 ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ของระดับความเจ็บปวดกับส่วนของร่างกายที่เจ็บปวด (n = 363)

ระดับความเจ็บปวด	ส่วนของร่างกายที่เจ็บปวด						จำนวน (ร้อยละ)			
	หลัง		ไหล่		แขน		ขา		อื่นๆ	
ไม่มีอาการ	4	(1.1)	340	(93.7)	47	(13.0)**	341	(93.9)*	358	(98.6)
เล็กน้อย	11	(3.0)	6	(1.7)	17	(4.7)**	4	(1.1)*	2	(0.6)
ปานกลาง	23	(6.3)	12	(3.0)	294	(81.0)**	14	(3.9)*	1	(0.3)
มาก	325	(89.5)	5	(1.4)	5	(1.4)**	4	(1.1)*	2	(0.6)
รวม	363	(100)	363	(100)	363	(100)	363	(100)	363	(100)

Fisher's Exact Test : p – value * < 0.01, ** < 0.05

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยมีความสัมพันธ์ของส่วนของร่างกายที่เจ็บปวดกับระดับความรู้สึกเจ็บปวด คือ

ไหล่	ปวดเมื่อยปานกลาง	ด้านซ้ายและขวา	ร้อยละ 3.3
แขนท่อนบน	ปวดเมื่อยปานกลาง	ด้านขวา	ร้อยละ 1.9
ข้อศอก	ปวดเมื่อยมาก	ด้านซ้ายและขวา	ร้อยละ 0.8
แขนท่อนล่าง	ปวดเมื่อยเล็กน้อยและปานกลาง	ด้านซ้ายและขวา	ร้อยละ 0.3
ก้นและสะโพก	ปวดเมื่อยมาก	ด้านซ้ายและขวา	ร้อยละ 1.9
มือและข้อมือ	ปวดเมื่อยปานกลาง	ด้านซ้าย	ร้อยละ 0.8
ต้นขา	ปวดเมื่อยเล็กน้อย	ด้านซ้ายและขวา	ร้อยละ 8.5
	และปวดเมื่อยปานกลาง	ด้านซ้ายและขวา	ร้อยละ 6.1
เข่า	ปวดเมื่อยปานกลาง	ด้านซ้ายและขวา	ร้อยละ 3.3
น่อง	ปวดเมื่อยปานกลาง	ด้านซ้ายและขวา	ร้อยละ 3.9
เท้าและข้อเท้า	ปวดเมื่อยมาก	ด้านซ้ายและขวา	ร้อยละ 0.3
หลังส่วนล่าง	ปวดเมื่อยมาก	ด้านซ้ายและขวา	ร้อยละ 89.3
	และปวดเมื่อยปานกลาง	ด้านซ้ายและขวา	ร้อยละ 6.3

ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ของส่วนของร่างกายที่เจ็บปวดกับระดับความรู้สึกเจ็บปวด (n = 363)

ส่วนของร่างกาย	ระดับความรู้สึกปวดเมื่อย											
	ไม่รู้สึกปวดเมื่อย		เริ่มรู้สึกปวดเมื่อย		ปวดเมื่อยเล็กน้อย		ปวดเมื่อยปานกลาง		ปวดเมื่อยมาก		ปวดเมื่อยจนทนไม่ไหว	
	ขวา	ซ้าย	ขวา	ซ้าย	ขวา	ซ้าย	ขวา	ซ้าย	ขวา	ซ้าย	ขวา	ซ้าย
ไหล่	338	340	0	0	8	6	12	12	5	5	0	0
	93.1	93.7	0.0	0.0	2.2	1.7	3.3	3.3	1.4	1.4	0.0	0.0
แขนท่อนบน	346	355	0	0	5	2	7	2	5	4	0	0
	95.3	97.8	0.0	0.0	1.4	0.6	1.9	0.6	1.4	1.1	0.0	0.0
ข้อศอก	360	357	0	0	0	0	0	3	3	3	0	0
	99.2	98.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.8	0.8	0.8	0.0	0.0
แขนท่อนล่าง	361	361	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
	99.4	99.4	0.0	0.0	0.3	0.3	0.3	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ส่วนของร่างกาย	ระดับความรู้สึกปวดเมื่อย											
	ไม่รู้สึกปวดเมื่อย		เริ่มรู้สึกปวดเมื่อย		ปวดเมื่อยเล็กน้อย		ปวดเมื่อยปานกลาง		ปวดเมื่อยมาก		ปวดเมื่อยจนทนไม่ไหว	
	ขวา	ซ้าย	ขวา	ซ้าย	ขวา	ซ้าย	ขวา	ซ้าย	ขวา	ซ้าย	ขวา	ซ้าย
ก้นและสะโพก	356	356	0	0	0	0	0	0	7	7	0	0
มือและข้อมือ	98.1	98.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.9	1.9	0.0	0.0
ต้นขา	362	360	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0
เข่า	99.7	99.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0
น่อง	303	303	0	0	31	31	22	22	6	6	1	1
เท้าและข้อเท้า	83.5	83.5	0.0	0.0	8.5	8.5	6.1	6.1	1.7	1.7	0.3	0.3
หลัง	335	336	1	1	11	10	12	12	4	4	0	0
ส่วนล่าง	92.3	92.6	0.3	0.3	3.0	2.8	3.3	3.3	1.1	1.1	0.0	0.0
	341	340	1	1	5	6	14	14	2	2	0	0
	93.9	93.7	0.3	0.3	1.4	1.7	3.9	3.9	0.6	0.6	0.0	0.0
	362	362	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
	99.7	99.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.3	0.0	0.0
	4	4	0	0	11	11	23	23	324	324	0	1
	1.1	1.1	0.0	0.0	3.0	3.0	6.3	6.3	89.3	89.3	0.0	0.3

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและระดับความเจ็บปวดของส่วนของร่างกาย พบว่าอาการเจ็บปวดบริเวณข้อศอกซ้าย ต้นขาซ้าย ต้นขาขวา และเข่าซ้าย มีความสัมพันธ์กับเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและระดับความเจ็บปวดของส่วนร่างกาย (n = 363)

ส่วนของร่างกาย	ระดับความเจ็บปวด ชาย, หญิง : จำนวน (%)						ปวดมากจนทนไม่ไหว	
	ไม่ปวด	เริ่มปวด	ปวดเล็กน้อย	ปวดปานกลาง	ปวดมาก	ไม่ไหว	ปวดมาก	ไม่ไหว
ไหล่ซ้าย	127 (92.0), 213 (94.7)	0 (0.0), 0 (0.0)	2 (1.4), 4 (1.8)	5 (3.6), 7 (3.1)	4 (2.9), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)	4 (2.9), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)
ไหล่ขวา	126 (91.3), 212 (94.2)	0 (0.0), 0 (0.0)	3 (2.2), 5 (2.2)	5 (3.6), 7 (3.1)	4 (2.9), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)	4 (2.9), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)
แขนบนซ้าย	132 (95.7), 223 (99.1)	0 (0.0), 0 (0.0)	2 (1.4), 0 (0.0)	1 (0.7), 1 (0.4)	3 (2.2), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)	3 (2.2), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)
แขนบนขวา	128 (92.8), 218 (96.9)	0 (0.0), 0 (0.0)	4 (2.9), 1 (0.4)	3 (2.2), 4 (1.8)	3 (2.2), 2 (0.9)	0 (0.0), 0 (0.0)	3 (2.2), 2 (0.9)	0 (0.0), 0 (0.0)
ข้อศอกซ้าย**	135 (97.8), 222 (98.7)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 3 (1.3)	3 (2.2), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	3 (2.2), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
ข้อศอกขวา	135 (97.8), 225 (100.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	3 (2.2), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	3 (2.2), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
แขนล่างซ้าย	136 (98.6), 225 (100.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	1 (0.7), 0 (0.0)	1 (0.7), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
แขนล่างขวา	136 (98.6), 225 (100.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	1 (0.7), 0 (0.0)	1 (0.7), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
ก้นและสะโพกซ้าย	135 (97.8), 221 (98.2)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	3 (2.2), 4 (1.8)	0 (0.0), 0 (0.0)	3 (2.2), 4 (1.8)	0 (0.0), 0 (0.0)
ก้นและสะโพกขวา	135 (97.8), 221 (98.2)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	3 (2.2), 4 (1.8)	0 (0.0), 0 (0.0)
มือและข้อมือซ้าย	138 (100.0), 222 (98.7)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 3 (1.3)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
มือและข้อมือขวา	138 (100.0), 224 (99.6)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)

Fisher's Exact Test : p – value * < 0.01 , ** < 0.05

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ส่วนของร่างกาย	ระดับความเจ็บปวด ชาย,หญิง : จำนวน (%)						
	ไม่ปวด	เริ่มปวด	ปวดเล็กน้อย	ปวดปานกลาง	ปวดมาก	ปวดมากที่สุด	ปวดมากจนทนไม่ไหว
ต้นขาขวา*	114 (82.6), 189 (84.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	17 (12.3), 14 (6..2)	3 (2.2), 19 (8.4)	4 (2.3), 2 (0.9)	0 (0.0), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)
เท้าซ้าย*	128 (92.8), 208 (92.4)	1 (0.7), 0 (0.0)	0 (0.0), 10 (4.4)	6 (4.3), 6 (2.7)	3 (2.2), 6 (2.7)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
เท้าขวา	127 (92.0), 208 (92.4)	1 (0.7), 0 (0.0)	1 (0.7), 10 (4.4)	6 (4.3), 6 (2.7)	3 (2.2), 6 (2.7)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
น่องซ้าย	129 (93.5), 211 (93.8)	1 (0.7), 0 (0.0)	3 (2.2), 3 (1.3)	4 (2.9), 10 (4.4)	1 (0.7), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
น่องขวา	130 (94.2), 211 (93.8)	1 (0.7), 0 (0.0)	2 (1.4), 3 (1.3)	4 (2.9), 10 (4.4)	1 (0.7), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
เท้าและข้อเท้าซ้าย	138 (100.0), 224 (99.6)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
เท้าและข้อเท้าขวา	138 (100.0), 224 (99.6)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
คอซ้าย	137 (99.3), 225 (100.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	1 (0.7), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
คอขวา	137 (99.3), 225 (100.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	1 (0.7), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
หลังส่วนบนซ้าย	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
หลังส่วนบนขวา	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)	0 (0.0), 0 (0.0)
หลังส่วนล่างซ้าย	3 (1.5), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)	6 (4.3), 5 (2.2)	9 (6.5), 14 (6.2)	120 (87.0), 204 (90.7)	0 (0.0), 1 (0.4)	0 (0.0), 1 (0.4)
หลังส่วนล่างขวา	3 (1.5), 1 (0.4)	0 (0.0), 0 (0.0)	6 (4.3), 5 (2.2)	9 (6.5), 14 (6.2)	120 (87.0), 204 (90.7)	0 (0.0), 1 (0.4)	0 (0.0), 1 (0.4)

Fisher's Exact Test : p – value * < 0.01, ** < 0.05